СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 59. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 13-го березня, 1937. VOL. XLV. N. 59. Jersey City, N. J., Saturday, March 13, 1937. THREE CENTS

УРЯД ПРОТИ ЗАВЕЛИКОЇ ВЛАДИ СУДУ

ВАШИНҐТОН.—На переслуханню перед сенатським комітетом для судових справ ставав у четвер як другий свідок федерального уряду в справі Рузвелтової реформи федерального судівництва заступник ґенерального прокуратора, Роберт Джексон, і в своїх зізнаннях закликав конґрес покласти конець правові суду накладати вето на всяке господарське законодавство, без якого неможливий поступ краю.

Свідок заявив, що конституція дає конґресові право покласти край такому надуживанню судової влади. Він заявив, що вибуяла надмірно влада найвищого суду загрожує найвищому законодавству, яке тільки конґрес не збирався би ухвалювати на зараду тяжкому суспільному й економічному станові краю.

УРЯД НАТИСКАЄ НА ЗАКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ.

ВАШИНҐТОН.—Секретарка праці Перкинс подала до публичного відома лист, що вона вислала його до Джеймса Ренда, президента підприємства Ремингтон Ренд Ко., із запрошенням на конференцію в справі відновлення переговорів між представниками підприємства та юнією страйкуючих робітників підприємства.

Секретарка підчеркує, що урядники департаменту праці старалися навязати зносини з підприємством, але підприємство не відповідало.

АВТОМОБІЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ ЗАГРОЖЕНІ.

ДІТРОЙТ. — Переговори між представниками Ґенеральної Моторової Корпорації й представниками юнії автомобільних робітників знайшлися в критичнім стані, бо кожна сторона закидує другій поломання угоди з 11-го лютого, котрою закінчено автомобільний страйк.

Переговори між юнією та підприємством „Гадсон Мотор Кар Ко." зовсім зірвані. Переговори юнії з підприємством Крайслера й Ґенеральною Моторовою Корпорацією ще ведуться.

ЗАКИДУЮТЬ ЗВЯЗКИ МІЖ ЮНІЄЮ И РЕНҐСТЕРАМИ.

НЮ ЙОРК. — На процесі проти ресторанного рекету станув як свідок Аладар Ретек, один з провідників відділу ч. 16 юнії ресторанної послуги, і зізнав, що юнія платила 225 долярів у тиждень ґенґстерові, що при помочі рекету захопив контролю над ресторанним рекетом. Ретек говорив, що урядники юнії давали цей окуп з страху перед ґенґстерами.

КАМПАНІЯ ПРОТИ РЕКЕТУ ВИКРАДАННЯ ДІТЕЙ.

НЮ ЙОРК. — У суді повіту Кинґз ставали на суд Мартин Шлосмен і Гарі Вайс, обвинувачені за викрадення Пола Г. Вендела. Прокураторія закидувала їм, що вони викрали Вендела на те, щоби заставити його признатися, що це він викрав дитину Чарлза Линдберґа.

По 53-минутових нарадах присяжні судді признали обох обвинувачених винуватими. Їм грозить вязниця від 20 літ до досмертя.

УРЯД ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ВИСКАЗІВ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту приказав американському амбасадорові в Берліні, Вилйемові Додові, заложити перед німецьким урядом протест проти висказів німецької преси про Америку при обговорюванню висказів нюйорського посадника Ля Ґвардії про Гітлера на одному жидівському конґресі дня 3-го березня.

Такого протесту домагалися жидівські орґанізації. Вони предложили департаментові стейту статті ґазети „Анґріф", у котрих говориться про жіночу дивізію жидівського конґресу як про вуличниці, а про посадника міста Ню Йорку як про „пимпа" (чоловіка на удержанню жінок) та аґента дому розпусти.

ХОЧЕ СЛІДСТВА В СПРАВІ ФАШИЗМУ.

ВАШИНҐТОН.—Конґресмен Семюел Дикстейн заявив у своїй промові перед комітетом для правил, що в Америці працює тепер сотка шпигів для роздуття фашистівського заговору.

Дикстейн добивався, щоби комітет заявився за розведення в конґресі слідства над фашистівською пропаґандою в Америці.

УРЯД ГОТОВ ГОВОРИТИ ПРО НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ФИЛИПИН.

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту заявляє свою готовість говорити з Мануельом Кесоном, президентом Филипинських островів, про домагання островів, які вони не були би. Рівночасно департамент зазначує, що він зовсім не знає нічого офіційного, які є ці домагання.

ГРОШЕЙ НА БОРОТЬБУ З УКРАЇНСЬКОЮ КООПЕРАЦІЄЮ!

У Станиславові відбувся в салі повітового виділу зїзд представників польських молочарських кооператив із станиславівського воєвідства. У зїзді, що тревав два дні, взяли участь також представники організацій та кооперацій. Характеристичне, що зібрані домагалися м. ін. безоглядної боротьби з українськими кооперативними орґанізаціями, а щоби це викнати, державних кредитів!

УГНІВ ДАВ ГАРНИЙ ПОЧИН І ПРИКЛАД!

Читальня „Просвіти", кружок „Рідної Школи" і кружок „Союзу Українок" в Угнові розділили чистий дохід і вечерниць так: 50 зл. між наших найбідніщих в Угнові й Заставю та 40 зл. переслали для наших найбідніших у Львові. За цим гарним почином і прикладом повинні піти всі українці!

АРЕШТУВАННЯ.

До польської домівки молочарні воєнних інвалідів, що повстала недавно в Розвадові, вкинув хтось лист з погрозами смерти основникам і членам цеї молочарні, а також усім селянам, що неслиб туди молоко. Лист, як повідомляє польська преса, підписаний буквами О. У. Н. Під замітом авторства цього аноніму арештували Василя Фаса. В Журавні арештували під замітом приналежности до О. У. Н. Теофіля Воїка з Облазниці.

650 МІЛІОНІВ СПАДЩИНИ.

Пятнацять селян із невеликого сільця Женеврей у Франції розділить між себе 650 міліонів франків. Величезна спадщина — це епільоґ процесу, що тягнеться вже кількадесять літ і який повинен вже остаточно закінчитись у перших днях березня.

В половині XIX. ст. виеміґрувала з Женеврей ціла родина до Америки. Старша донька вийшла замуж за американського громадянина Кука. Вона померла в 1897 р. і залишила величезне майно. Безпосередніх спадкоємців не було в Америці ніяких. Гроші зложили до банку і вони наросли там разом із відсотками до суми 650 міліонів франків. Хоч в Америці не було спадкоємців, зате знайшлися вони в Женеврей, де небіжка Кук мала свою близьку рідню. Під кінець минулого століття почали вони процес і тепер, якщо процес покінчиться успішно, гроші дістануть їх діти.

Найстарший претендент до спадку має тепер 75 літ. Він, як і всі інші наслідники пані Кук звичайний селянин, називається Александер Кардіно і ціле своє життя не робив більше нічого, як тільки орав і сіяв.

— Ми обоє з жінкою — заявив він журналістам — вже старі. Якщо ми справді дістанемо гроші, то постараємось їх якслід використати. Коли ні — також не будемо нещасливі. Ті міліони зовсім не перешкоджують нам управляти землю і доглядати господарства.

ВИСТАВА НОРДІЙСЬКО-ГЕРМАНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

В Берліні відкрито виставу, що має назву „Жива минувшина". Завданнями цієї виставки є представити нордийсько-германську культуру від найдавніших передісторичних часів аж до доби Вікінґів. На цій виставі можна побачити автентичні предмети з життя старинних герман (домашнє знаряддя, зброя, тощо), розкопки і багато цікавих моделів. Низкою моделів зілюстровано м. ін. р о з в і й нордийсько-германських осель.

ЕМІҐРАЦІЯ З ВОЛИНІ.

В останньому часі оживився значно еміґраційний рух з Волині. Еміґрує головно рільниче населення з повітів володимирського, ковельського, горохівського і любомельського, особливо до Параґваю, Арґентини та Бразилії. Виїздить по кількадесять родин місячно.

ЯРМАРОК НА КЕРТИЦІ В ПАРИЖІ.

Мабуть нікому не прийшло досі на думку, що кертиці, ці незвичайно корисні звірятка, можуть стати предметом торговлі.

На одному з паризьких передмість відбуваються від якогось часу зовсім правильні ярмарки на кертиці. Доставцями цього дивного товару є французькі селяни, які приносять з поблизьких околиць на ярмарок повні коші кертиць. Покупцями є переважно представники деяких англійських фірм, які відсилають відтак живий транспорт до своєї батьківщини. В Анґлії розкуповують кертиць великі земельні власники, які випускають французькі кертиці до своїх городів. Киртиці, як відомо, нищать безпощадно всіх городових шкідників. Правда, є в Анґлії теж кертиці, але вони не є такі пажерливі і безпощадні як французькі, тому анґлійці спроваджують собі кертиць із суходолу і кажуть, що кошти транспорту їм дуже добре виплачуються.

СЕНЗАЦІЙНА СПОВІДЬ МАМКИ.

Незвичайна драма розігралася в родині дітича Ш. коло Познаня. 30 літ тому пані Ш. повила сина. До двора приняли мамку, що мала кормити сина пані разом зі своїм. Діти ховалися здорово і син панства Ш. скінчив ґімназію а потім вищі рільничі студії. Його мамка мешкала дальше при фільварку, разом зі своїм сином, що став форналем. Недавно вона захорувала тяжко і на сповіди призналася перед священиком, що 30 літ тому переміняла немовлята: свого сина дала до покоїв, а син панства Ш. лишився між двірською службою. Священик покликав кількох свідків і в їх присутности старушка повторила свої зізнання, а згодом умерла. Річ природна, що ті передсмертні зізнання викликали у панства Ш. потрясаюче враження. Занувати, що вони задумують купити для свого сина форналя маєток на „кресах" і занятися його освітою.

ЧЕСЬКА ПРЕСА ПРО НАШОГО МУЗИКОЛЬОГА Д-РА Ф. СТЕШКА.

В часописі „Народні Стшед" ч. 288 знаходимо цікаві подробиці з діяльности і праці нашого відомого музикольоґа Федора Стешка, з нагоди його промоції на доктора фільософії (музикольоґії) у праському університеті. Д-р Стешко займався музикою ще в часі своєї правничо-військової служби (він був полковником царської армії і вже тоді появилася друком (у виданні Военно-Юридичної Академії в Петербурзі) його праця „Авторське право при музичних виконаннях". Переїхавши в Прагу, д-р Стешко став лектором чи пак доцентом музики в Українському Університеті і в Педаґоґічному Інституті. В 1931 р. відбув він з припоручення міністерства освіти поїздку до Галичини, де збирав матеріяли про чесько-українські звязки; в 1935 р. їздив він у подібній місії до Болгарії та Югославії. Сьогодні д-р Стешко веде славянський музичний відділ при Славянському Інституті у Празі. — Серед досить уже численних у нас „докторів музики" д-р Стешко є одним з тих цілком нечисленних, що у цій ділянці справді працюють. Судячи по його дотеперішних музикольоґічних працях і знаючи його муравлину витревалість та велике знання свого фаху, можемо сміло покладати на д-ра Стешка великі надії в ділянці музикольоґії і музичного дослідництва.

ПОМЕР 106-ЛІТНІЙ СТАРЕЦЬ.

У Ворохті помер Андрій Ткачук, проживши понад 100 літ.

КОЛИ ЧОЛОВІК СИДИТЬ У ПОЛОНІ...

В Гаях коло Львова жив заможний господар Теодор Криса, що дістався двічи в російський полон, раз з австрійської армії, а вдруге з української. Лишив дома жінку Анну і трьох синів, велике господарство і кількадесять морґів поля. В часі неприсутности Теодора, що ще досі сидить у Росії, жінка Анна знайшла собі приятеля, Стаха Повального, який замешкав з нею. Колиж після війни Криса не вертався з полону, жінка вишукала собі трьох свідків, яких привела до окружного суду у Львові, щоби ствердили, що її чоловік не живе. Вони приняли зовсім інші прізвища, сказали, що вернулись з російського полону і знають напевно, що Теодор Криса помер. Свідки присягли, отже суд признав його небіжчиком, а його жінку ґенеральною спадкоємницею. Коли прийшли зі суду письма до трьох синів Криси з повідомленням, що батька признано небіжчиком, син Іван, який до останнього часу діставав листи від батька а навіть його фотоґрафічні знимки з Росії, повідомив поліцію про ошуканство, якого допустилася мама з Повальним. Вони теж ствердили, що свідки, яких Крисова привела до суду, зізнавали фальшиво і ніколи в Росії не були. Справою занявся слідчий суддя.

ДАЛІ ОБРІХУЮТЬ СВІТ „ДЕМОКРАТІЄЮ"

МОСКВА.—Волтер Дюранті, кореспондент „Ди Ню Йорк Таймс", помістив репортаж, в якому захоплюється дальшим поступом Советів в бік демократії. Причиною цього закоплення є промова Жданова, секретаря комуністичної партії Ленінґрадської округи, в якій Жданов висказав своє переконання, що комуністичний устрій мусить демократизуватись. Дюранті навіть вірить в щирість цеї заяви і твердить, що Совети справді демократизуються, хоч рівночасно він стверджує, що комуністична партія в Советах начислює всіх членів два міліони, а всього населення є біля 170 міліонів. Ніде в тому репортажі нема навіть натяку на те, що московські комуністи хочуть ділитися владою з якоюсь іншою політичною партією, або людьми інших політичних переконань. Проте Дюранті твердить, що Совети „демократизуються".

МАДРИД НА ПЕРЕДОДНІ УПАДКУ.

ПАРИЖ. — Один з найкращих французьких знавців еспанських справ і то симпатик лівих, що перебуває тепер в Мадриді, переслав неценизурованого листа до Парижа, в якому пише так: „Справи постепенно зближаються до кульмінаційної точки, і ми приготовляємося на найгірше. Виглядає, що упадок Мадриду скорше чи пізніше неминучий. Уряд не зумів створити наступаючої сили, а в оборонній позиції він не може вічно оставати. Можливо, колиб так далі могло те все вдержатися, то може нам пощастилоб виграти, але на це ми числити не можемо. Правдоподібнішим видається це, що ґен. Франко навмисно лишає Мадрид на кінець, щоб уникнути боротьби в місті. Ми можемо бути окружені і заморені голодом. Та щоб не сталося, аґонія буде повілна. Ви дістанете не одну пересторогу, бо Мадрид не впаде впродовж одної ночі".

ПОГЛЯД ФРАНЦУЗЬКОГО ПРОФЕСОРА НА АМЕРИКУ.

БЕРЛІН.—Французький професор Бернард Фей виголосив в Берліні перед Академією Прав Народів доклад, в якому сказав, що Америці загрожує комунізм. Демократія в Злучених Державах Америки, говорив він, стратила певність себе, попала в сумнів й не може виставити достаточних моральних і матеріяльних сил до боротьби проти комунізму, який йде до влади рішуче й безоглядно. У високих школах, по церквах, серед передових журналістів, в цілій американській інтеліґентській верстві, говорив професор Фей, він стрічав людей, які симпатизують з комунізмом, бо вони не бачать іншого виходу з нинішньої кризи ліберальної демократії. Він також передбачував, що внаслідок надмірної індустріялізації Америки й „підчинення землі машині", Америці грозить економічна катастрофа.

АНҐЛІЯ РІШЕНА БОРОТИСЬ ЗА СВОЮ ІМПЕРІЮ.

ЛОНДОН. — Перший лорд адміралії, Семюел Гор, виголосив в парламенті промову, в якій знова підкреслив потребу розбудови морської і воздушної сили Анґлії. Він сказав, що Анґлія є рішена обороняти кожний кусок своїх територій і кольоній, розсипаних по цілому світі. У важних пунктах вона будує сильні воєнні бази. До таких належить воєнна база в Сінґапор, що обороняє Індії, Австралію, Нову Зеляндію й інші британські острови на Індійському океані. Гор сказав, що анґлійські збросння не є в ніякій мірі звернені проти Америки. Він навіть підкреслив, що Анґлія радіє, коли Америка також розбудовує свою фльоту, бо між Анґлією і Америкою вже правдоподібно ніколи не буде ривалізації на полі морських зброєнь, так, як це було перед світовою війною.

КОЛИ ГОЛОВАЧІ ПОТРАТЯТЬ ГОЛОВИ...

БРУКСЕЛЯ. — В бельґійському парляменті в часі нарад вибухла кулачна боротьба поміж старими сивовусими сенаторами, що тревала аж цілу годину. Почалось від того, що один з „ліберальних" сенаторів назвав старого ґрафа Ксавера де Ґруне, прихильника фашистівської орґанізації „Рекс", „титулованим хамом". Ґраф за те дав йому по лиці. Розпочалася між ними кулачна боротьба, до якої скоро прилучилися розохочені глядачі. Щойно по годині вдалося сторожам сенату довести до спокою.

ДОЛЯ НИНІШНИХ ПОЛІТИКІВ.

ТОКІО. — Японський премієр Гаяші перенісся до нового дому, який є так штудерно побудований, що охороняє людину від атентатів. В ньому є ріжні скриті хідники, невидимі двері і стеля та стіни, що їх невсилі пробити бомба. В тому домі премієр думає жити так довґо, аж доки не успокоїться політичне напруження в Японії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВИЛОЖИВ СПРАВУ

Люди, які заявляли, що вони не розуміють докладно мотивів президента Рузвелта в його пропозиції реформи федерального судівництва, вже не можуть тепер цього говорити, бо своєю промовою дня 4-го березня й своєю промовою дня 9-го березня президент вияснив докладно всі сумнівні точки.

Президент виложив як на долоні, чому він уважає реформу судівництва за конечно потрібну. Тут він показав потребу законів про ріжні пекучі суспільні справи. Треба дати якусь зараду фармерству. Треба захоронити добробут для робітника. Треба знайти якусь зараду на повені, засухи. І тисячі інших подібних суспільних справ.

Всі ці справи вимагають акції федерального уряду. Місцеві й стейтові уряди тут ради собі не дадуть. Для акції федерального уряду треба відповідних федеральних законів. Одначе, законодатна акція конґресу в цих справах стрічається з великою перешкодою: з назадницьким поясненням американської конституції й американських законів найвищим судом Злучених Держав. Цей найвищий суд приписує собі право рішати, чи ухвалені конґресом закони годяться з американською конституцією, а тим самим признавати закони, які на його думку з конституцією не годяться, за необовязуючі.

Президент Рузвелт каже, що творці американської конституції не думали признавати найвищому судові такого права. На його думку, творці конституції хотіли надати найвищу законодавчу владу конґресові. Іншими словами, владу признавати закони некоституційними забрав собі найвищий суд самий. Навіть, приписуючи собі це право, цей суд виразно говорив, що цеї влади суд має вживати лишень тоді, коли нема найменшого сумніву, що конґрес переступив конституційні межі.

В перші роки існування американської републики суд цих меж строго держався. В ті часи він рідко коли признавав закон неважним. Одначе пізніше, коли в Америці виринули політичні й суспільні боротьби, суд уживав цього права щораз частіше. Найбільше вже вживав суд цього права від часу обняття уряду президентом Рузвелтом, коли конґрес, за його почином, узявся вирішувати важні суспільні проблеми. В усіх цих вирішеннях найвищий суд показався, що він зовсім не розуміє модерних питань, що нині треба зовсім інших законних норм, як їх треба було давніше.

Президент вимагає від конґресу дати йому дозвіл післати на пенсію старих суддів, що мають понад 70 літ життя, а на їх місце йменувати нових, молодших, з більше модерними поглядами, з розумінням нових часів.

Проти цього пляну висували другий плян, а саме зміну конституції, але як це власне тепер показуються з досвіду Америки з законом про дитячу працю, ця дорога є занадто повільна і непрактична.

ЧИ МИ СВЯТКУЄМО НАШІ СВЯТА?

(Кореспонденція зі Львова).

Недавно читав я у католицькій „Меті" замітку, що в наше свято інжинір українець працював на будові. З цього приводу дісталося інжинірові трохи перцю, мовляв, він не шанує українських свят. Бо справді воно якось ни лицює працювати на прилюдній будові тоді, коли в церкві правиться Богослужба.

Того самого дня був я на Службі Божій в Успенській Церкві у Львові. Ту Службу Божу трансмітовало радіо по всьому світі і хто слухав радія, то чув те Богослуження, можливо, що слухали його навіть робітники на будові, якщо в поблизу десь було радіо, але церква була майже порожнісінька. При престолі трьох священиків, діякони, хор проф. Орленка в комплеті, все відбувається величаво, але „вірних" в церкві нема.

На місті рух, уряди урядують, почта функціонує, склепи відчинені, одним словом, будний день. Повідчинювані теж всі українські склепи, „Маслосоюз", „Центросоюз", всі книгарні, всі українські купці, ніхто не святкує і дивно мені стало, чому якраз якомусь бідному інжинірові обірвалося, коли тут треба було або всіх нас взяти за вуха і добре їх натерти, або цю справу взагалі залишити в спокою. Бо святкування українських свят у Польщі це справді велика траґедія, якщо брати її поважно. І ту треба щось рішучого зробити, або треба поставити справу так, що ми повинні святкувати наші свята, отже треба поробити заходи там, де слід, щоб в наші свята на терені, заселенім українцями, було дійсно скрізь святочно, т. є., щоб тоді не було по містах торгів ані урядування, або, щоб зрівнано старий календарський стиль з новим, бо якщо так далі буде, як є досі, то буде один скандал, а більш нічого.

Бо фактом є, що в нас ніхто майже наших свят не святкує. Питав я нераз наших купців, чому не зачиняють склепів пічас наших свят?

Кажуть, що це немислимо, бо кожний має постійних відборців, поляків а то й жидів, отже, якщо котрий зачинив би склеп, то стратить чужу клієнтелю, а свої і так небагато в своїх купують, отже руїна. І приходиться признати рацію українському купцеві, значиться, він мусить не святкувати своїх свят, а святкує примусово латинські свята. Робітників, занятих по чужих установах, підприємствах, маґістратах, трамваях і т. п. нема навіть що питати, чому не святкують своїх свят, бо там це прямо не можливе, там часто густо не можна навіть признаватися до своєї національности і віри, бо пропав хліб насущний. Не можуть теж святкувати своїх свят державні урядовці-українці, бо вони в той день йдуть до служби, а мають вільне у латинські свята, значиться теж примусово святкують польські зглядно латинські свята.

Коли ми отже хоч-не-хоч святкуємо латинські свята, бо тоді ми не можемо нічого робити, а в наші свята ми в наймах у чужих мусимо йти до праці, то нічого дивного, що наші церкви по містах в українські свята світять пустками. І звичайно в нас так буває, що наша інтеліґенція взагалі до дому Божого відучилась ходити, то тоді, коли вона має вільний день від праці (в латинське свято, вона сидить дома або по каварнях, тому, що в нас свята нема, а люди середнього і робітничого стану, як менше національно свідомий елемент, йдуть в латинське свято до костела й так поволі привикають до того, що з часом зовсім денаціоналізуються.

Коли глибше застановитися над справою святкування наших свят після старого стилю, то аж жах бере, скільки то шкоди приносить українській справі... З одного боку зневага свят, порожні церкви, що мусить депримуючо впливати на віруючих, з другого боку матеріяльні втрати для тих, котрі хочуть своє свято святити, а врешті результат такий, що шириться відступство від віри, одні йдуть до безбожників, а другі до латинського костела, бо в латинське свято є вільний день від праці, а тоді всі костели відчинені, правиться Богослуження, отже не один з наших йде туди, цеж все одно, один Бог...

Колиб наші свята припадали разом з латинськими, тоді всі церкви по містах булиб заповнені вірними, бо тоді скрізь святкують, не можна йти ані до роботи, ані до уряду, не можна відчинити склепу, отже все що живе, йде до своїх храмів Божих, поляк до костела, українець до церкви, тоді й той, що досі з конечности ходив до костела, пішов би до церкви.

Про справу зрівнання старого стилю з новим, писалося в нас і говорилося вже нераз. Всі признають рацію, що святкування свят по старому стилю приносить нам і на церковному полі і на національному багато шкоди. Всі кажуть, що треба щось в тій справі робити, та ніхто не знає, від чого починати, хто тут має перший забрати рішаюче слово. А може й знають усі, хто тут є компетентний рішати і говорити, але є ще деякі дразливі моменти, що скаже народ? Малосвідомий елемент, котрий утотожнює віру з нацією і котрий привик до того, що наші свята були завжди окремо святкувані, тепер по зрівнанні календаря скаже: Що це? Наші провідники запродалися полякам, бо святкують вже разом свята".

Безсумнівно, що такі голоси булиб, але дійсність показала би, що зрівнання календарів причинилось би і до зросту побожности і до зміцнення національної свідомости, бо кожний українець мав би змогу святкувати своє свято, а що найважніше: зменшилось би число дезертирів від нашого обряду до латинського.

Сучасна дійсність в Польщі така: латинські свята мусимо святкувати, а свої свята хочемо святкувати, отже святкуємо подвійні свята. Але з господарського боку є це матеріяльно руїною для нас, бо рахуючи 52 неділі в році, всі свята наші і латинські, а потім ще державні, то вийде, що ми українці мусимо святкувати коло сто днів в році, т. є. майже що другий день в нас свято. А тому, що загал вважає такий стан просто за шкідливий нашому економічному життю, то ясна річ, що є тувиломи і то досить часті, як ось такі, що наше купецтво відчиняє свої склепи в українські свята, а наші робітники йдуть до роботи...

Закінчуючи мої думки про цю пекучу справу, я ще раз поверну до того інжиніра, котрого „Мета" взяла згори за непошанування свята.. Пішов я до нього і питаю: чому ви зневажуєте наші свята?

— Що я мав робити, пане редакторе, була гарна погода, я почав будову, довів до такого стану, що ось-ось ще день, два, а буде все накрите і приготоване до зими. Та ви знаєте, яка в пізну осінь погода, нині тепло, а завтра мороз, я тут розпочав бетонові роботи, спішуся, бо ПІМ*) заповідає приморозки, а тут випадає в тижні три дні свят. Не було іншої ради, тільки треба було в свято робити, а думаю, що в таких випадках є якась диспенза, прецінь в жнива вільно людям робити на полі, якщо грозить слота, таксамо і тут було...

Перед своєю совістю і перед Богом може той інжинір виправдався, але хто з побожних українців бачив його при роботі, то був очевидно згіршений і „подав його до ґазети"... А не булоб цього згіршення, якби ми не знайшлись в примусовому положенні святкування подвійних свят.

Тому компетентні чинники повинні поставити справу на чисту воду: В першу чергу треба вибороти там, де слід, таку законну постанову, що на терені Східної Галичини і Волині, де компактною масою живуть українці, обовязково святкуються наші свята, і то зокрема всіми урядами і самоврядними установами.. А коли це буде неможливе, то треба подумати над скасуванням календаря старого стилю.

Г. Марусин.

*) Польський Інститут Метеорольоґічний.

ЧИ ПРИЙДЕ ЧЕРГА НА ЗАТОНСЬКОГО?

Знов на Україні „невсипуще око" Москви відкрило непорядки. Недавно в Києві побувала Сталінова „права рука"— Каганович, і слідом за цим полетів із своєї посади першого секретаря комуністичної партії на Україні Постишев. Той Постишев, який в січні 1933 року дістав доручення з Москви виконати „чистку" України на 100 відсотків. Відвідини Кагановича на Україні принесли нову хвилю критики діяльности урядового апарату до партійних орґанізацій. Хто має змогу читати советську пресу, той знає, що від критики „ухилів" дрібних службовців починається звичайно атака на того, хто стоїть на чолі того або іншого комісаріяту. І 1933 року Постишев не нападав на початку на комісаря освіти Скрипника, а тільки гудив його співробітників. А коли Скрипник своїх товаришів намагався боронити, то тоді проти нього поведено таке цькування, що він наложив на себе руку. Не знати, чи також Постишев, що недавно мав на Україні тріюмф за тріюмфом, піде стежкою Скрипника, Хвильового або Зіновєва і Пятакова. Покищо напади совєтської преси на Постишева у формі своїй мирні, навіть його імя не згадується. Але по суті це найгостріший засуд цілої його політики на Україні. „Вісти" пишуть з 8. лютого:

„Викриваються факти величезної запущености партійної роботи, найгрубішого порушення партійного статуту, затиску критики та самокритики і засмічености окремих ланок, навіть партійного апарату, ворожими людьми... Успіхи декому (очевидно Постишев! — **Д. М.**) запаморочили голову. А найлютіші вороги большевицької партії, радянського народу, троцькісти, націоналісти, праві скористалися з цього". Далі ґазета наводить низку імен визначних комуністів, що, мовляв, вели „підлу троцькістську боротьбу проти партії". За знаним шаблоном найбільше цих „ворогів народу" знаходять в апараті народньої освіти та в комісаріяті земельних справ.

„Коли 1933 року Постишев „відкрив" непорядки й ухили в управі освіти на Україні, то він не міг примусити Скрипника, щоб той покаявся". Затонський, що прийшов на місце Скрипника, не такий „упертий хахол", як його попередник, і перший започаткував „покаянну кампанію".

Затонський виступив перед партійною орґанізацією свого комісаріяту в Києві з доповіддю про боротьбу з ухилами і шкідниками. Та з цими зборами вийшла ціла історія. Три дні засідали комуністи-освітники, а ні до чого не договорилися. Опозиція серед присутніх була така сильна, що київський комітет комуністичної партії перервав ці сходини, мовляв, тому, що „обговорення було на дуже низькому рівні". Київські „Вісти" з 14. лютого вичисляють прогріхи і недоладности в українськім комісаріяті освіти. Зі скупого світу „Вістей" видно, що Затонський намагається перекинути відповідальність за непорядки в освітнім міністерстві на своїх підлеглих, але вони проти цього протестують. При цьому доходить до траґікомічних пригод. „Вісти" пишуть:

„Особливо негаразд в управлінні вищої школи, яким керує тов. Давидов. Ні він, ні його заступник тов. Сименько і навіть заступник народнього комісаря тов. Хаїт не хочуть нести відповідальности за припущені хиби і помилки".

Хаїт просто сказав, що він визнає единою своєю помилкою призначення троцькіста Кушнарьова на посаду ректора Київського університету. Але, казав Хаїт, — „інших не **він надсилав на посади**". Ясно, в чий городець кидає свої камінці Хаїт. Він цілить в особу Затонського, що був віддавна „оком і вухом" Москви на Україні. „Старий большевик" Затонський попав під підозріння, як майже всі члени „Ґвардії Леніна". Мабуть з благословення Москви підлеглі службовці дали свойому комісарові таку гостру відсіч на партійних зборах. Ніхто не хоче визнавати себе за винного, і кожний намагається скинути відповідальність на Затонського.

Своїм лиховістним стилем „Вісти" кінчають статтю:

„Збори, проведені в парторґанізації НКО (нар. ком. освіти) пройшли явно незадовільно. Критика роботи повинна бути незрівняно гострішою. Багато про що і про **кого** це треба поговорити".

Мабуть почуємо незабаром, що до „ворогів народу" належить крім Юрка Коцюбинського, що жде тепер суду, також і Володимир Затонський. Це на двацятім році після того, як вони привели були московське військо на Україну, проти Української Центральної Ради...

Д. М.

М. О. Лейкін.

ПІД ЕСПАНСЬКИМ НЕБОМ

Гумористична повість.

(15)

— Я дуже радий, що ми бачили Сервантесів памятник, бо ще дитиною прочитав я із великим захопленням „Дон Кіхота" аж двічі — говорив Іванів, як всідав до повозки.

Візник пригадав кілька разів Реаль Музео, одначе Ґлафіра Семенівна приказала:

— Манзанарез алез!

Їхали ріжними вулицями раз вділ, раз під гору, минали ріжні доми та кількаповерхові будинки.

— Диви, диви! — озвалася нараз Ґлафіра Семенівна, та шарпнула чоловіка за руку. — Серенада!

На бальконі стояла якась стара жінка в шляфроці та чистила червоні офіцирські штани, а під бальконом співав собі при акомпаніяменті мандоліни якийсь обірванець у ширококрисому капелюсі та без сурдута.

— Е, це якийсь мандрівний музика, тай до того грає на мандоліні, а не на ґітарі — махнув рукою Іванів.

По дорозі стрічали візки, запряжені ослами, навантажені кошами мокрого білля. Побіч візків ішли прачки в чорних, цератових запасках.

— Видно Манзарес уже недалеко, бо ці прачки певно вертаються знад ріки — відізвався Іванів.

Віхали на широку вулицю, на якій майже всі балькони були обвішані біллям, щоби сушилося, а на домі в камяницях були крамнички із споживними артикулами.

— Ми виїхали вже за місто — відізвалася Ґлафіра Семенівна.

— Видно, та як це може бути, щоби Манзанарес плив поза містом?

— Того, вже не знаю. В ґеоґрафії виразно сказно, що Мадрид лежить над рікою Манзанарес.

— Може візник нас зле зрозумів і везе нас куди інде? Таж Манзанарес називається так само по еспански, як і по нашому?

— Екутез кошеро! Ну, вульон воар Манзанарес!

— Сі, сі... Ріо Манзанарес... відповів візник і вказав перед себе батогом.

Іванови побачили щойно тепер, що підїзджють до мурованих воріт, які ведуть на міст, під яким плила вузенька річка, сороката від мілин. Над річкою жінки прали білля, сушили її на піску та на камінні.

— Чейже це не Манзанарес?! — здивувалася Ґлафіра Семенівна.

— Я також так гадаю. Манзанарес мусить бути далі, а це якийсь його доплив — говорив Іванів. — Кошеро! — Манзанарес льоан?

Візник вказав батогом на ріку та повторяв:

— Есто... Есто ріо Манзанарес.

— Каже, що це Манзанарес! Не можу повірити, щоб у ґеоґрафії згадували про такий нужденний потічок!

— Кошеро! в'ест Манзанарес? — спиталася знову Ґлафіра Семенівна.

— Сі, сі, сеньора... Манзанарес... Пуенте де Толедо... — впевняв візник і вказував батогом на воду та міст.

— Манзанарес! — говорила Ґлафіра Семенівна з гіркою усмішкою. — Алеж це неприємне розчарування! Я сподівалася побачити величезну ріку, а тимчасом бачу калюжу. Деж тут можна купатися!

— Нема що й говорити про купіль.

— Чогож ти віз мене до Мадриду? Навіщо я привезла мої купелеві костюми? Таж знаєш, що я справила собі перед відїздом із Біяріцу четвертий, новісенький костюм.

— Я не намовляв тебе купувати тай не згадував теж тобі нічого про купелі в Мадриді. Ми приїхали, щоби відвідати місто та приглянутися тутешнім звичаям. Я сам признаюся, що і не здогадувався, щоб Манзанарес був такий непоказний.

— О, не відпекуйся, бо ти говорив мені, що можна буде купатися.

— Зовсім не пригадую собі того. Я ніде не читав і не чував, щоб у Мадриді були купелі, одначе я вчився в ґеоґрафії, що столиця Еспанії лежить над рікою Манзанарес. Насидівся я в карцері за цей проклятий Манзанарес! Сердить мене передовсім те, що з ґеоґрафії брешуть, бо цей потічок пливе поза містом, а в наших ґеоґрафіях виразно сказано, що місто Мадрид лежить над Манзанаресом.

Переїхали вже міст і віхали в вуличку, що пригадувала малі містечка.

— Не варта їхати далі — сказала Ґлафіра Семенівна. — Кошеро! Турнез! Аллез!

Візник завернув, а Іванів став нарікати:

— Я страшно голоден. Мусимо поступити до якогось ресторану.

— Бійся Бога, в такій нужденній реставрації, як тут за містом, можуть нам дати страву з кота, а в найкращому випадку все буде на оливі.

— То напємося бодай кави та зїмо кілька булок, бо вже довше не видержу. Можна зрештою замовити каляфіор і яєшницю, гогож не сфальшують.

— А як скажеш по еспански?

— Маю словар зі собою, то зараз відшукаю, — говорив Іванів і витягнув із кишені книжку.

Як верталися мостом, візник став підганяти мула.

За пять хвилин висідали перед двоповерховим домиком, якого стіни поросли були аж пі дах диким виноградом. Над брамою дому висіла величезна пляшка і вязка помідорів. Право і лівобіч поуставлювані були столики з мармуровими плитами, а при одному з них сиділо двох мужчин без сурдутів. На їх столику стояла пляшка та склянки й порозкидані були кости. Іванів глянув на смагляві лиця грачів і прошептав до жінки:

— Подобають на опришків.

— Тож чогож мене тут тягнеш до цієї опришківської печері?

— Серденько, я тільки кажу, що вони схожі на опришків, одначе це можуть бути найчесніші люди. Лиця їх чорні, та совість певно чиста.

Щоби гості заїзджали повозом перед реставрацію, це мусіло рідко траплятися на передмісті, бо на стрічу приїзжим вибіг не лише старий, лисий господар у зеленому суконному фартусі, а також і кількох його сталих гостей.

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ.

Сиракюз, Н. Й. — Громадянина, що замовив в книгарні „Свободи" 6 книжок, просимо подати своє імя і призвище, яке певно не подано через помилку.

— Вже мені голова тріскає з болю. Верещить це радіо і верещить!

— То чомуж не замкнеш апарату?

— Якто? А я завіщо заплатив абонамент?!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ПРАВДА Й БОРОТЬБА.

Матю Вол, віцепрезидент Американської Федерації Праці, узнав за потрібне виступити з публичною заявою проти горинки в ґазетах, з котрої виходило, що буцімто він закидав Джанові Луисові, предсідникові Комітету для Промислової Організації, комуністичні симпатії. Матю Вол не лишень каже, що він такого закиду не підносив, але й додає, „Я є твердо переконаний, що Луис так само рішучо противиться комунізмові, як я".

Заява Вола замітна через те, що він є одним з провідників Американської Федерації Праці, а Джан Луис є головою Комітету для Промислової Організації, а Федерація Праці й Комітет тепер ідуть проти себе на ножі за те, як треба організувати юнії.

Своїм поступком Вол показує, що він може ворогувати з Джаном Луисом, а Джан Луис з ним, але в цій боротьбі не треба вживати брехні.

ХТО ЧЕРВОНИЙ?

Заява Вола ще тим більше замітна, що тут іде за закид комунізму. Цього закиду нині залюбки вживають у всякій політичній боротьбі.

Наприклад, польський уряд уживав цього закиду проти українських націоналістів, коли тільки приходилося відповідати перед світом очима за переслідування українців. Американські „жовті ґазети" Герста вживають цього закиду проти всякого професора, що не годиться на назадницьку політику Герста.

Закид комунізму це легка зброя, за яку хапається всякий політик, що відчуває, що його позиція дуже тяжка та що він не має тяжкої зброї.

ХОТІВ ПІЗНАТИ.

Один поліційний детектив з Шікаґа приїхав оноді в якійсь поліційній справі до Дітройту й тут просив дітройтських детективів, щоби показали йому „сидячий страйк", щоби він мав про що оповідати в Шікаґо.

Детективи хотіли вволити його волю, але заким зібрались, всі „сидячі страйки" вже були полагоджені. Невдоволений з цього вертав детектив до свого готелю. Поїхав у свою комнату на 15-тім поверсі, спакувався й зателефонував по носія знести йому валізки.

„Пане" — сказав йому заряд телефоном, „вам прийдеться знести свої річи самому. В нас „сидячий страйк"!!!"

Так справджується українська анекдота про чоловіка, котрий кричав на жінку: „Гей, стара, де моя файка? Ти певно її знову кудись закинула!" а котрому жінка відказала:

„Гей, чоловіче, чогось упився мене, як сліпий плота! Таж держиш файку в роті!"

ШКОЛА Й ТАНЦІ.

Д-р Джесі Ф. Вилїємс, професор виховання у Вчительській Колеґії при Колюмбійськім університеті, говорячи на радіо про дбання за здоровля, заявився за те, щоби в публичних школах учили товариських танців.

Він відразу признав, що найдуться люди, які такій пропозиції спротивляться. Спротивляться люди, які знають, що молодь захоплюється танцями, а вони противляться всьому, що молодь захоплює. Такі люди по перше бояться всього, що дає молоді приємність, а по друге, бояться почування.

Д-р Вилїємс каже, що товариські танці якраз тому добрі, що вони лучать приємність й почування. Того роду товариська забава причиняється до здоровля молоді, тілесного, умового й чуттєвого.

Очевидно, противна партія може сказати, що до здоровля молоді може причинитися лишень така наука, що не дає дітям приємности.

ПРОФЕСОРИ Й УЧЕНИКИ

Двіста румунських університетських професорів загрозило страйком.

Грозять страйком на випадок, як румунський парлямент ухвалить закон, що професори мають відповідати за „політичне виховання" своїх учеників.

З бажання румунських законодавців ухвалити такий закон видно, що „політичне виховання" серед румунських студентів не йде по нутру румунських законодавців. Чи ухвалення закона про відповідальність професорів на це щось поможе? Чи може професор вложити студентові такі політичні переконання, які йому забажається? Коли йде за те, звідки беруться політичні переконання в студентів, то хто за них більше відповідає: професори, що навчають, чи законодавці, що нормують суспільне й суспільне життя в краю?

ЗА ТІЛЕСНЕ ЗДОРОВЛЯ.

В шпиталі в Монтреалю, в Канаді, помер наглою смертю Мові Моренц, широко звісний з своєї гри в „гокі".

Він став совгатися на леду — очевидно для свого здоровля. З часом став звісний як один з найкорших лижварів. Потім став займатися грою в „гокі", в котрій кожда сторона старається загнати мяч або цурку в браму противної сторони. Грав її, очевидно, теж для здоровля.

Помер він наглою смертю в 34-тім році життя. Не сумніваються що недуга серця була вислідом його занадто великого віддання грі. Значиться, занявся так ревно своїм здоровлям, що аж його знищив.

Видатна Зоря Метрополитен Опери

вважає Локкіс легкими для її цінного горла —

Марджорі Лоуренс каже:

„Ви мусите мати великий голос, щоб співати Ваґнера. Моя улюблена роль 'Брунгільди' в Ваґнеровій опері 'Götterdämmerung' дуже вимагає цього. Все ж таки — коли після скінчення співу я знову знаходжуся в моїй убиральні, нема нічого чим я більше б любувалася як запаленням Lucky. Це легке куріння — таке лагідне — таке гладке — що ні трошки не подразнює мого горла. Я годжуся зо всіма іншими в Метрополітен, що легке куріння — мудрий вибір."

Marjorie Lawrence

БЛИСКУЧИЙ СОПРАН МЕТРОПОЛИТЕН ОПЕРА КОМПАНІ

Незалежний дослід зроблено недавно між професіональними чоловіками й жінками—адвокатами, лікарями, лекторами, вченими й іншими. З тих, котрі сказали, що курять сиґаретки понад 87% заявило, що особисто вони воліють легке куріння.

Мисс Лоуренс потверджує мудрість цього вибору й це саме роблять інші провідні артисти радіо, сцени, екрану й опери. Їхні голоси, це їхнє багатство. Тому багато з них курять Luckies. Ви також можете мати охорону горла, яку дає Luckies — легке куріння, вільне від певних шорстких подратувань, усунених за допомогою особливого процесу "It's Toasted". Luckies лагідні для горла.

НАЙКРАЩИЙ ТЮТЮН — „СМЕТАНКА З ВРОЖАЮ"

Легке Куріння
"It's Toasted" — Це Охорона Вашого Горла

ПРОТИ ПОДРАЗНЕННЯ - ПРОТИ КАШЛЮ

СВІЙ ДО СВОГО.

У понеділок ставлено в Метрополитен Опера в Ню Йорку оперу італійського композитора Джякома Пучінія під наголовком „Мадама Ботерфлай". Критика цеї опери в „Ню Йорк Таймсі", написана правильним критиком цеї ґазети, Олином Давнсом, поруше мимоволі цікаве для американців питання, котре припадково має теж вагу й для українців.

У цій опері в титуловій ролі (себто ролі, від котрої штука бере свое імя) виступала Франка Сомілі, американка, котрої справжне (непрофесіональне) імя є Маріон Кларк. Олин Давнс каже, що вона на цю ролю зовсім не надається, бо в ній треба звичайно співати високі ноти, а її голос у високих нотах робиться твердий і перерazливий. У першім акті її голос не має тої краси й пристрасти, якої вимагає роля. В другім акті вона проявила щирість чувства, але зрадилася, що вона не є викінчено акторкою.

Такі й подібні уваги висказує американець про американську акторку тоді, коли в цілій Америці йде рух за виховання для Америки американських артистів, отже рух, зовсім аналогічний до подібного руху серед українців. Одначе, коли в нас частенько говориться, що для підхования власних талантів не вільно критикувати початкуючих талантів, бо, мовляв, така критика забиває таланти, американське громадянство, видно, держиться зовсім іншої думки: воно думками показує, що великі таланти виробляється тільки

Звісно, хтось тут помилиться. Може помиляємося ми, а може помиляються американці. Цікаво знати: хто?

КРИТИКА Й КРИТИКИ.

Очевидно, пишуть деколи критики й в нас. Одначе, як порівняти ці критики з критиками, поміщеними в поважних американських ґазетах, кинеться в очі очевидна ріжниця.

У нас говориться загально: Грав знаменито! Зворушував нас до сльоз!! Оплескам не було кінця!!!

В американських ґазетах пишеться, в чому була знаменитість гри, співу, чи чому її не було. Як пишеться, що артист зворушував публику, то пишеться, чому він зворушував: чи штукою, чи браком штуки. Як згадується оплески, то часто говориться, чи вони були заслужені, чи не були заслужені, а як були оплески, а не заслужені, то як це сталося а як були заслужені, то чим.

Словом, пишеться критику так, щоби артист міг пізнати, де йому треба поправитися, а публика могла навчитися дещо з критики, як краще, глибше підходити на будуче до штуки.

І накінець, з кожної критики видно, що це пише людина в даній справі фахова. Отже кравець пише про кравецтво, а не про малярство. І при тому критик є фаховою людиною, але все таки не артистом, яким є той, кого він критикує. Критик по фаху це тільки критик, і більше нічого. Артист про артиста пише дуже рідко. Того роду критика збуджує підозріння: як один артист одного ганить, то це може викликати враження пімсти, як хвалить, то це може викликати враження, що вудвуд хвалить голос когута, щоби когут хвалив запах вудвуда.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПІД УВАГУ НАШИМ РОДИЧАМ.

За рік мойого побуту тут в Америці я завважив одно дуже велике та болюче для нас всіх явище. Переглядаючи часопис „Свободу" я надибав пару разів згадку про занедбання рідної мови. Та бачу що ця справа далі для наших родичів байдужа. Тому ще раз хочу звернути на нюю увагу наших батьків та матерей, що виховують своїх діток.

Батьку, і ти мамо! як любиш свою дитину, так ще краще овинні ви любити свою рідну мову. Бож та мова — ваша. Ви повинні нею гордитись. Вперш у міру пригадайте собі, як вас виховували колись ваші родичі. Якою мовою вони вам до сну співали, якою мовою вам казки оповідали та якою мовою вчили вас молитись до Бога. Того всього вчили вас тільки рідною українською мовою. А чомуж ви нині, будучи вже самі батьками своїх діток, тут в Америці, про це не дбаєте? Чому не стараєтесь влити в серце своєї дитини свойого духа та любов до своєї рідної мови. Чи вам уже нині та мова нерідна? Чи ви не бажаєте, щоб ваша дитина знала свою рідну батьківську мову. Подумайте над тим яка це є велика втрата, коли ваша дитина не знає своєї рідної мови. Як вона може звати себе українцем, коли вона щодо рідної мови — німа. Буваючи нераз по своїх людях гостем, чую часто розговір у родині тільки англійською мовою. Нераз так буває, що родичі заледве знають сказати що десяте слово по англійськи, а вже говорять до дитини тільки по „англійськи". А коли їх спитаєте, чому так роблять, то відповідають коротко: „Таж моя дитина в Америці, їй треба все говорити по англійськи, а до старого краю вона й так не піде". Ось так відносяться наші родичі до рідної мови. Значить, коли вже дитина не їде до краю, то вже не треба їй значи української мови. А спробуймо так зайти до хати будь якого жида і послухаймо, як там батько чи мати говорять до своєї дитини. То переконаємося, що по жидівськи. Жидівські родичі знають, що школа не навчить їх дитини жидівської мови. Тому родичі в дома говорять до дитини по свойому, а крім цього ще й посилають до своєї школи. А наші родичі часто й в дома самі не вчуть дитини говорити рідною мовою, ні в школу не пішлють. Таж батьку, і ти мамо, закиньте це своє недбальство й вчіть дитину говорити своєю рідною мовою й посилайте її до своєї школи. А колись та дитина вам за це буде вдячна. Памятайте, що поки живе наша мова доти ми живемо, як вона завмре, так і ми більше не встанемо.

Микола Горішний, Ню Йорк, Н. Й.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ФРЕКВИЛ, ПА.

На інвалідів.

З панахиди, яку відправив о. Паздрій за поляглих українських борців, зібрано $4.40, які вислано до Обєднання з призначенням для інвалідів у старім краю.

ДЖЕМЕЙКА, Л. АЙ.

З відчиту на часопис „Жіноча Доля".

На зборах Союза Українок, від. 18, у Джемейці, що відбулися в домі гр. Париляк, дня 27-го березня, зарядженo по відчиті про життя й смерть Ольги Басарабової збірку на піддержання часопису „Жіноча Доля". Зібрано $8.28. Вислано через Обєднання.

С. К.

ПОСМЕРТНА ОПОВІСТКА.

По довгій і тяжкій недузі відійшла у вічність **Ольга з Бачинських Бодруг**, люба дружина проповідника Івана Бодруга.

Покійна була взоровою матірю і господинею та виховала шестеро дітей в християнськім і народнім дусі. Всіма люблена. Прожила 59 літ.

Оплакують її втрату: муж та діти: син Нестор, урядник при Імпірія Ойл Ко., Ярослав, учитель вищої школи в Торонто, Микола, городник коло Торонта, доня Лидія, співачка - артистка; Марія, норска в Ню Йорку, та Леся, студентка, і пятеро внучат.

Рідня з багатьома приятелями віддали землі тлінні останки. Покійної на цвинтарі Парк-Лан. Похорон відбувся з дому Покійної під проводом пастора Олександра Кумановського з Нюарку та пастора Михайла Фесенка з Торонто. Вічний Їй Упокій!

Торонто, Канада, 9. березня 1937 р. (ог.)

Рідня.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

FOR N. Y. CITY CHAMPIONSHIP

The basketball fans of the American-Ukrainian Club Council are looking forward to an exciting play-off between the Brameruks Club of Brooklyn and the Manuks Social and Athletic Club of Manhattan for the championship of American-Ukrainian basketball team of the City of New York to be held at the Stuyvesant gymnasium Sunday afternoon at 4:30, March 14. The preliminary game will feature the Ameruks and the American-Ukrainian Knowledge Society of Manhattan.

Hon. Stephen J. Jarema, prominent lawyer, and Democratic assemblyman of the 8th A. D. of Manhattan, will not only toss the opening jump-ball, but also will present the trophies and medals to the victors of the double-header. Chas. Schneider, executive leader of the 8th A. D., will assist in the ceremonies. John W. P. Slobadin, president of the American-Ukrainian Club Council for two successive years, will inform the spectators of the activities in the role of master of ceremonies. Ivon Hoffman, official A. A. U. referee, will officiate in both games.

During the course of the American-Ukrainian Club Council basketball tournament the Brameruks defeated Club Ukraine 25-22. The latter, however tripped the Manuks in the beginning of the season to the tune of 20-14. The Manhattan five, thereafter, regained their footing and won every game, gaining victory over the Brooklyn quintet, 40-32.

The Brameruks, however, have two points in their favor. They possess the best offensive record, and are second to none in defensive skill.

Peter Egnatchuk, Manuks, and Paul Ripka, Brameruks, are captains of their respective teams.

MICHAEL PAWLYSHYN.

THE PEN PAL COLUMN

Quite a few letters have come in since the appearance of our last column. This is gratifying and we hope that they continue to come in. The purpose of this column is to acquaint the readers of the Ukrainian Weekly with one another, and we are happy to see so many of you taking advantage of this opportunity to gain new friends. If you desire Pen Pals, simply write us a letter, giving your name, address, age, description and anything else that comes to mind. Your letter will appear in this column and in due time you will be hearing from young Ukrainian-American boys and girls. In the meantime you can select Pen Pals from the list of names given in this column.

In no case whatsoever do I act as an intermediary. Persons desiring to write to Pen Pals whose names are listed here should write directly to that Pen Pal's address. Only letters for publication in this column should be addressed to me.

Always remember that articles of interest to the readers of this column receive our prompt consideration. If you have anything in the way of an article, story, poem, etc., please do not hesitate to send it in.

One of our Pen Pals, Johnny Bychak of Johnstown, Pa., submitted an idea for a contest. We may sponsor a contest in the near future . . . all depending on whether or not there are sufficient requests for the same. If you have any ideas for a contest please let us know. We are looking for something that is of interest to our readers . . . something concerning Pen Pals.

Here are the names and addresses of the persons whose letters reached me in time to appear in this month's column:

Miss MARY T. BAHLAY, 4617 East Stiles St., Frankford, Philadelphia, Pa., is 5 ft. 3 in. tall, weighs 112 lb, has wavy brown hair and light complexion. Mary attends the Philadelphia High School for Girls. She is a member of the St. Josaphat's Ukrainian Catholic Athletic Club of Frankford and also belongs to the Church Choir. Mary is interested in singing, dancing, swimming and outdoor sports. As a hobby she collects pictures of movie stars, and postage stamps. Mary would like to hear from boys and girls 15 to 18 years old. She guarantees to answer all letters and is willing to exchange snapshots. Age 15.

Miss OLGA MOSIONDZ, 4753 East Stiles St., Frankford, Philadelphia, Pa., is 5 ft. 4 in. tall, weighs 115 lb, has wavy brunette hair, green eyes and a tan complexion. Olga attends the Harding Junior High School and will graduate in June, 1937. She is a member of the St. Josaphat's Ukrainian Catholic Athletic Club of Frankford. Olga won an individual loving cup at the first Ukrainian Catholic Field Day, held in Philadelphia on July 18th, 1936. She is interested in all sports, singing, dancing and swimming. As a hobby Olga write original stories and poems. She would like to hear from both the boys and the girls and is willing to exchange snapshots. Age 15½.

Miss KAY YVONNE BARLEK, 21 Ambridge Ave., Fair Oaks, Pa., is 5 ft. 6 in. tall, has wavy blonde hair, brown eyes and a fair complexion. Kay is a junior at the Ambridge Senior High School, where she is taking a commercial course. She lives only 1 miles northwest of Pittsburgh. Kay likes athletics and goes in for hiking, singing, dancing, golfing and tennis. Kay likes to write letters and hopes she will hear from many boys and girls. Age 16.

Miss NELLIE SHARKIEWICZ, 29 Bedford St., Hartford, Conn., is 5 ft. 2 in. tall, weighs 105 lb, has light brown hair and brown eyes. Nellie has graduated from the Hartford Public High School and is planning to go to business college. She is interested in dancing, reading and French. Nellie says she will be more than glad to correspond with Ukrainian boys and girls from all over the United States. She promises to answer all letters. Age 17.

Miss BETTY HOESLY, Kenilworth Blvd., Kenilworth, N. J., is 5 ft. tall, weighs 104 lb, has big brown eyes and brown ringleted hair. Betty is a junior at high school, where she is a cheerleader. She is interested in sports, both outdoor and indoor. Betty also enjoys dancing and will be glad to tell those interested about her high school activities. She would like to hear from anyone anywhere and is willing to exchange snapshots. Age 17.

Miss ROSE KLIMKO, 292 Urbana Ave., Rochester, N. Y., is 5 ft. 3 in. tall, weighs 103 lb, has dark brown eyes and light brown hair. Rose is in her last year of high school. She is interested in dancing and Ukrainian activities. Rose says she would like to hear from both the boys and girls so please don't forget to write to her. Age 17½.

Miss ANN JEAN SHERBA, South 21st St., Kenilworth, N. J., is 5 ft. 5 in. tall, has blue eyes, brown ringleted hair and is slimly built. Ann enjoys dancing, roller-skating and skiing. At present she is employed by a paper company and is the president's secretary. Ann has her own automobile license and does quite a bit of motoring. She likes to correspond and will write on any subject. Ann is willing to exchange snapshots and invites the boys to write. Age 18.

JOHN BOGDAN, 114 Front St., Elizabeth, N. J., is 5 ft. 9 in. tall, weighs 150 lb, has dark brown hair and brown eyes. John is a member of the Elizabeth Ukrainian Social Club. He likes basketball and other indoor sports. John also enjoys swimming and dancing. He goes in for reading and is keenly interested in radio. John has literary inclinations toward philosophy. He would like to hear from boys and girls of all ages and is willing to exchange snapshots. Age 19.

Miss ANNE MARIA BODNAR, 364 Littleton Ave., Newark, N. J., is 5 ft. 1¾ in tall, weighs 110 lb, has brown hair and brown eyes. Anne is very fond of dancing and letter-writing. She also likes sports but can't devote much time to it because she is working. Anne says she will try to write interesting letters, so drop her a line. Age 20.

WALTER ANDREWS, 96 Clark Ave., Rochester, N. Y., is 5 ft. 5 in. tall, weighs 147 lb, has blonde hair and greyish green eyes. Walter goes in for card-playing, pool and bowling. He also likes all outdoor sports and is interested in Ukrainian activities. Walter will answer all letters promptly and is willing to exchange snapshots. Age 20.

JOSEPH PELECH, Saint Procopius College, Lisle, Ill., is 5 ft. 8 in. tall, weighs 142 lb, has wavy brown hair. Joseph is a Pre-Medical student at St. Procopius College and is interested in all sports. He writes as follows: "Dramatics interest me, but the opera does not. Ukrainian dancing has been my joy and I have appeared as a profesional dancer many times. I have traveled to many places in this country without spending any money to get there. Have many interesting stories to tell of my experiences on the road. I am a member of Ukrainian clubs and organizations and have a great interest in Ukrainian affairs. Here at school I do not have the opportunity to keep up with Ukrainian affairs. Will not someone from every part of the country write me and keep me from getting lonesome? I will answer all letters from both sexes, 18 years of age or over, and will gladly exchange pictures." Age 21.

ANDREW J. MOZOLA, 842 Lancaster Ave., Syracuse, N. Y., says he was born in Pennsylvania and that when he was 4 years old his family migrated to Hamtramk, Mich., where they have lived for past 17 years. Andrew graduated from the Hamtramck High School and then proceeded to take up geology at Wayne University. He completed his undergraduate work in June, 1936, and received a Bachelor of Arts degree. Now he is a graduate scholar in geology at Syracuse University trying for a Master's Degree which he hopes to secure in another year. Andrew would appreciate receiving minerals and rock specimens from all parts of the country, if anyone would be so kind as to mail them to him. The specimens need not be very large and Andrew will remit the cost of postage. Andrew would also like to hear from anyone who is taking or doing geological or geographical work. Be sure to drop Andrew a few lines. Age 21.

NICK HORISHNY, 72 — 2nd Ave., New York City, weighs 165 lb, has blonde hair and blue eyes. Nick likes all Ukrainian songs, dances and music. He enjoys writing letters both in the English and Ukrainian languages. Nick is poetically inclined and many of his poems have appeared in the "Svoboda." He would appreciate letters from boys and girls his own age. Age 21.

PETER ARCHETKO, 292 Clark Ave., Rochester, N. Y., is 5 ft. 5 in. tall, weighs 150 lb, has wavy blonde hair, hazel eyes and a rosy complexion. Peter has traveled in 36 States of the United States. His hobbies are taxidermy and floristry (a word Peter uses in his letter). He would like to hear from both the boys and the girls and is willing to exchange snapshots. Age 22.

All communications concerning The Pen Pal Column should be addressed to:

THEODORE LUTWINIAK,
81-83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Український Спортовий Клюб здобуває чемпіонство.

Український спортовий клюб св. Михаїла, що гуртується при українській православній церкві, здобув дня 25 лютого ц. р. чемпіонство гри в „бескетбол" на 1937 рік. Останні змагання, що відбулися цього дня, розігралися зі сильним клюбом „Пі Енд Кю". Цей клюб був чемпіоном в наших околицях в 1936 році. Але треба знати, що український клюб був чемпіоном в 1934 і 1935 роках. Стративши чемпіонат наші хлопці не знеохочувалися тим, тільки витревало над собою працювали, щоб той чемпіонат знова відзискати. В останніх змаганнях вони боролися мов льви. Та при тім вони виявляли у грі багато спортового духа і інтелігенції, так, що не лиш відзискали назад чемпіонство, але здобули собі своїм поведенням загальну любов і признання.

Треба також додати, що члени українського спортового клюбу це є добрі і примірні українські громадяни. Вони належать до українського хору і банди, та беруть участь в українськім громадськім життю. До цього належать такі українські хлопці: А. Барилюк, І. Романович, М. Коцюба, М. Процишин, і три брати Грядюки. Українська місцева громада є горда, що має таких примірних молодих громадян й бажає їм все найкращого успіху в їх дальшій роботі.

М. Чагарин.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Концерт в память Ольги Басараб.

В неділю, дня 28 лютого ц. р. заходами місцевого відділу Союзу Українок Америки відбувся, в галі української православної церкви святочний концерт в память 13-літньої річниці смерти Ольги з Левицьких Басарабової. Рано по Службі Божій о. прот. Каськів відправив в церкві панахиду при організованій присутності членкинь Союзу Українок і Сестрицтва Преч. Діви Марії.

Пополудні відбувся святочний концерт. Предсідниця відділу Союзу Українок, Марія Липська, короткими словами пояснила ціль свята й попросила присутніх вшанувати память Героїні повстанням з місць. Українська банда під проводом Евгена Процишина відограла похоронний марш. Головний реферат про Ольгу Басараб виголосила Ксеня Чагарин. Другу частину програми виконав дуже гарно місцевий хор Боян під проводом о. прот. Каськова. Хорові точки були переплітані деклямаціями, що їх виконували дівчата Анна Підгородецька, Анна Бурачок, і Тетяна Гук. Маруся Познанська відограла на пяні „Ой закувала та сива зозуля". Дуже гарно відспівав пісню „Ой Морозе, Морозенку" терцет, що складався з О. Костюка, М. Яцишина і Я. Процишина. Публика нагородила їх рясними оплесками. Антонина Яцишин виголосила кінцеве слово. Свято закінчено гимном Союзу Українок. Приходу зі свята було $45.36. По відтягненню розходів гроші вишлеться через Обєднання на призначену ціль.

Антонина Яцишин,
секр. 29 від. С.У.А.

— Чи ти чула того Корбуляка переїхало авто на смерть!

— То страшне! Хоч знаєш, я його якось тут бачила, то він уже тоді виглядав зле!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".